

Διεθνής Αναφορά σχετικά με τον αντίκτυπο των πολιτικών απασχόλησης στους/στις νέους/ες NEET: Αντιμετώπιση της απεμπλοκής των νέων μέσω της κατανόησης της σύνδεσης εργασιακής ελαστικοποίησης - περιφερειακής ανθεκτικότητας

Συνοπτική Παρουσίαση

Εισαγωγή

Η παρούσα αναφορά εξετάζει τον αντίκτυπο των πολιτικών για την απασχόληση στο φαινόμενο των νέων NEET μέσω της κατανόησης της σύνδεσης ελαστικοποίησης της εργασίας - περιφερειακής ανθεκτικότητας στις περιφέρειες του Μεσογειακού ΕΟΧ. Μέσω μιας κοινωνικο-χωρικής ανάλυσης, επικεντρώνει σε άνεργους/ες και ανενεργούς/ές νέους/ες (ειδικότερα σε γυναίκες και μετανάστες/στρίες και αιτούντες/ούσες άσυλο) μεταξύ 25-29 ετών, που κινδυνεύουν από κοινωνικό αποκλεισμό. Περιλαμβάνει μια εκτενή πρωτογενή ποιοτική έρευνα σε Ελλάδα, Ιταλία, Ισπανία και Κύπρο και μια ποικιλία στατιστικών (δευτερογενών) δεδομένων, που προέρχονται από:

- ❑ Τα στοιχεία της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού της Eurostat που αναλύθηκαν σε επίπεδο NUTS II και για τις τέσσερις χώρες·
- ❑ Αναφορές του Eurofound, του ILO και του OECD και άλλες σχετικές αναφορές· καθώς και
- ❑ Βάσεις δεδομένων του OECD, της Παγκόσμιας Τράπεζας και άλλες σχετικές βάσεις δεδομένων.

NEETs, ανθεκτικότητα και ελαστικοποίηση της εργασίας

NEET

Στο πλαίσιο των κοινωνικοοικονομικών αλλαγών που έχουν επιταχυνθεί εν μέσω της πρόσφατης ύφεσης (2008-2012), το ακρωνύμιο «NEET» έχει χρησιμοποιηθεί ευρέως, για τον ορισμό και την ταξινόμηση όλων εκείνων των ατόμων «εκτός Απασχόλησης, Εκπαίδευσης ή Κατάρτισης (Not in Employment, Education or Training)». Έτσι, ένα νεαρό άτομο NEET είναι κάποιος/α που πληροί τις

δύο προϋποθέσεις που περιγράφονται παρακάτω:

- ❑ Κάποιος/α που δεν εργάζεται·
- ❑ Κάποιος/α που δεν έλαβε επίσημη ή μη τυπική εκπαίδευση ή κατάρτιση τις τέσσερις εβδομάδες πριν από την έρευνα.

Ο όρος «νέοι/ες NEET» περιλαμβάνει κυρίως άτομα ηλικίας από 15 έως 29 ετών, και παρουσιάζεται ως το ποσοστό του συνολικού αριθμού των NEET σε μια ηλικιακή ομάδα προς τον συνολικό πληθυσμό της ίδιας ομάδας. Ο αριθμός των νέων NEET είναι υψηλότερος από τον αριθμό των νέων που βρίσκονται στην ανεργία, καθώς οι NEET περιλαμβάνουν επίσης τον ανενεργό πληθυσμό. Παρά το γεγονός ότι πρόκειται για μια ενοποιημένη ταξινόμηση που αφορά τη νεολαία σε ευάλωτη κατάσταση, ο δείκτης NEET χαρακτηρίζεται από σημαντική ετερογένεια. Το Eurofound ταξινομεί τους/τις νέους/ες NEET σε τουλάχιστον επτά υποομάδες: σε νέο-εισερχόμενους/ες, σε βραχυπρόθεσμα ανέργους/ες, σε μακροχρόνια ανέργους/ες, σε μη διαθέσιμους/ες λόγω ασθένειας ή αναπηρίας, σε άτομα που παρέχουν φροντίδα, σε αποθαρρημένους/ες εργαζόμενους/ες ή άλλα ανενεργά άτομα. Επιπλέον, αρκετοί αξιοσημείωτοι παράγοντες θα μπορούσαν να καταστήσουν νεαρά άτομα ευάλωτα σε ότι αφορά τη συμμετοχή τους στην εκπαίδευση ή στην αγορά εργασίας. Αυτοί οι παράγοντες είναι το φύλο, η εθνικότητα, οι κοινωνικοοικονομικές δυσκολίες, το χαμηλό εκπαιδευτικό και οικονομικό επίπεδο της οικογένειας, η οικογενειακή αστάθεια, οι άνεργοι γονείς, η ηλικία, η αγροτική ή η αστική καταγωγή, και το χαμηλό επίπεδο δεξιοτήτων.

Ανθεκτικότητα και ελαστικοποίηση της εργασίας

Ως Ανθεκτικότητα ορίζεται η ικανότητα ενός συστήματος να ανταποκρίνεται σε αλλαγές, να ανακάμπτει από τις επιπτώσεις των κρίσεων, να τις αποφεύγει και, όταν τα προηγούμενα δεν είναι εφικτά, να προσαρμόζεται μακροπρόθεσμα. Επίσης, οι κοινωνικές επιστήμες ορίζουν την ανθεκτικότητα ως αντίδραση στις πιέσεις διαφορετικών συστημάτων και ως ευελιξία προσαρμογής στις κοινωνικές και οικονομικές δομές ώστε να διασφαλιστεί μια μακροπρόθεσμη οικονομική ανάπτυξη, η απασχόληση και σωρευμένος ο πλούτος. Επιπλέον, η εισαγωγή της γεωγραφικής διάστασης στην εξέταση της ανθεκτικότητας διαμορφώνει τον όρο της περιφερειακής ανθεκτικότητας. Όσον αφορά στις νησιωτικές περιοχές, η ανθεκτικότητα αποκτά διαφορετική σημασία, καθώς υποδηλώνει την ύπαρξη ενός συνόλου στρατηγικών επιλογών και μέτρων πολιτικής για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των νησιών.

Σε ότι αφορά την ελαστικοποίηση των εργασιακών σχέσεων, τα μέσα της δεκαετίας του 1970 σηματοδοτούν την έναρξη μιας μεταβατικής περιόδου που σχετίζεται με την αποσταθεροποίηση του ρόλου της τυπικής μισθωτής εργασίας και τον πολλαπλασιασμό ευέλικτων, μη τυπικών μορφών απασχόλησης. Ο βασικός λόγος για την επέκταση των ευέλικτων μορφών εργασίας είναι η ανάγκη των εργοδοτών/τριών να μειώσουν το κόστος εργασίας που σχετίζεται με την τυπική εργασιακή σχέση. Οι εταιρείες χρησιμοποιούν ευέλικτες συμβάσεις εργασίας για να επιτύχουν ένα εύρος ευελιξίας στην οργάνωση της παραγωγής. Οι γυναίκες είναι πιο ευάλωτες, σε σύγκριση με τους άνδρες, όσον αφορά στην ευελιξία της εργασίας, η οποία εμφανίζεται στην περίπτωση τους ως εργασία με αμοιβή κατ' αποκοπή, τηλεργασία και εργασία μερικής απασχόλησης. Επίσης, οι μετανάστες/στριες συμβάλλουν σημαντικά στην αύξηση του ευέλικτου ή άτυπου ποσοστού απασχόλησης. Στην πραγματικότητα, η υψηλή κινητικότητα των μεταναστευτικών πληθυσμών παρείχε πάντοτε στις εθνικές αγορές εργασίας ένα μεγάλο απόθεμα εργατικού δυναμικού, το οποίο συχνά εκτίθεται σε κακώς αμειβόμενη και εντατική εργασία.

Συνδέοντας τους/τις NEET με την περιφερειακή ανθεκτικότητα και την ελαστικοποίηση της εργασίας, η διαθέσιμη βιβλιογραφία θεωρεί

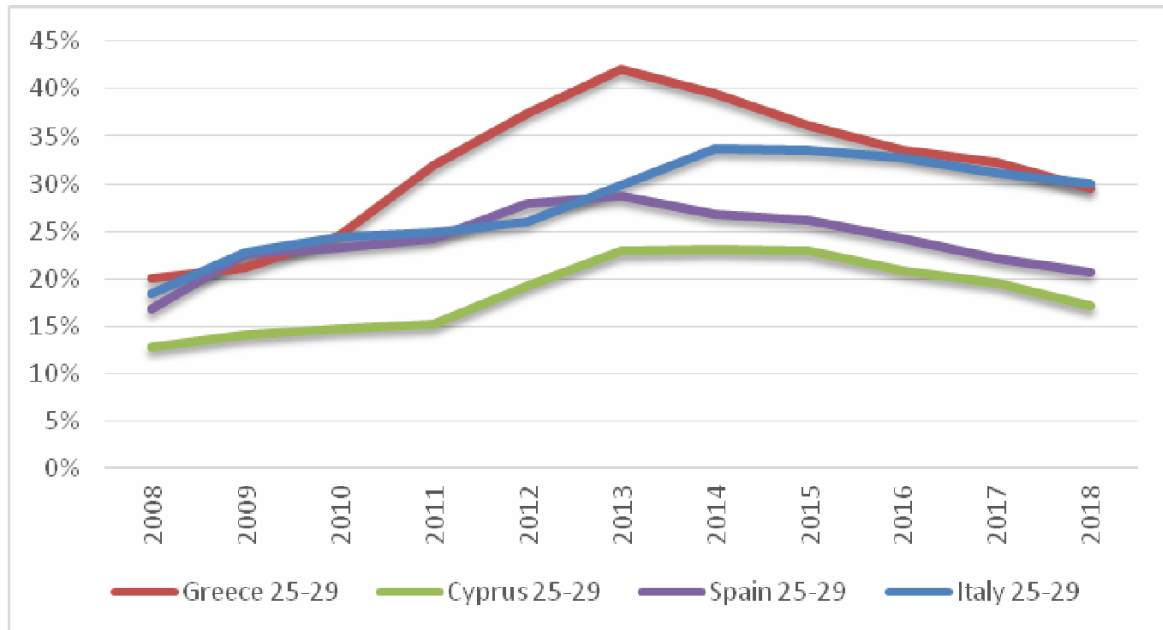
τους/τις NEET ως μέρος του πλεονάζοντος εργατικού δυναμικού που εξυπηρετεί τις απαιτήσεις του κεφαλαίου. Στον Ευρωπαϊκό Νότο, όπου οι εθνικές οικονομίες έχουν ακολουθήσει τις αρχές του οικονομικού νεοφιλελευθερισμού, η ανεργία των νέων έχει αυξηθεί, και η μισθωτή εργασία έχει αμετάκλητα αλλάξει μορφή εν μέσω της πρόσφατης κρίσης. Αυτό που είναι ενδιαφέρον είναι ότι οι παράγοντες που συμβάλλουν στην περιφερειακή ανθεκτικότητα συνδέονται επίσης με την επέκταση της ελαστικοποίησης της εργασίας. Η ουσία του θέματος βρίσκεται στο γεγονός ότι αυτό που καθιστά την περιφερειακή ανθεκτικότητα εφικτή είναι συχνά οι ίδιες οι ευέλικτες εργασιακές σχέσεις.

Ανάλυση δευτερογενών δεδομένων στις περιοχές του Νότιου Μεσογειακού ΕΟΧ

Εστιάζοντας στο φαινόμενο των NEET σε περιφερειακό επίπεδο, η παρούσα αναφορά έχει μελετήσει τις περιφέρειες του Βόρειου και Νοτίου Αιγαίου, της Αττικής και της Κεντρικής Μακεδονίας στην Ελλάδα, την Κύπρο (η χώρα αποτελείται από μία μόνο περιφέρεια), την Μούρθια, την Μαδρίτη, την Καταλονία, τις Βαλεαρίδες Νήσους και την Ανδαλουσία στην Ισπανία και την Βασιλικάτα, τη Σαρδηνία, τη Σικελία, την Καμπανία, τη Λομβαρδία και το Λάτσιο στην Ιταλία. Η περίοδος ανάλυσης εκτείνεται μεταξύ 2008 και 2018. Τα στατιστικά δεδομένα προέρχονται από την EUROSTAT και τις εθνικές στατιστικές υπηρεσίες των χωρών μελέτης. Η παρούσα αναφορά ρίχνει φως στην ηλικιακή ομάδα των 25-29 ετών, δεδομένου ότι εκπροσωπεί την πιο ευάλωτη ηλικιακή ομάδα των νέων NEET.

Η ανάλυση δευτερογενών δεδομένων αποκάλυψε ότι η **Ιταλία έχει το υψηλότερο ποσοστό** NEET σε κάθε ηλικιακή ομάδα. Επίσης, οι πρόσφατοι αριθμοί των NEET φαίνεται να ακολουθούν μια πτωτική τάση, ιδιαίτερα στην Ισπανία (Σχήμα 1). Η διαπεριφερειακή ανάλυση αποκάλυψε ότι οι περιοχές μελέτης με το υψηλότερο ποσοστό των NEET είναι η Σικελία, η Καμπανία και η Σαρδηνία, ενώ τα χαμηλότερα ποσοστά είναι στη Μαδρίτη, την Καταλονία, τις

Βαλεαρίδες Νήσους και την Κύπρο. Ωστόσο, η πιο σημαντική αύξηση από το 2008 ήταν στη Λάτσιο, τη Λομβαρδία και την Κύπρο.



Σχήμα 1: Ποσοστά των NEET, ηλικιακή ομάδα των 25-29, 2008-2018

Πηγή: Συμπύληση από τους συγγραφείς, βάσει δεδομένων από τα LFS της Eurostat, ELSTAT, ISTAT & INE

Η ανάλυση δείχνει ότι οι περιοχές με υψηλότερα ποσοστά NEET είναι εκείνες που είναι λιγότερο ανεπτυγμένες και δεν μπορούν να αποτρέψουν τις δυσμενείς συνθήκες που έχουν αναδυθεί μετά την οικονομική ύφεση (Σχήμα 2). Το φαινόμενο των NEET αυξήθηκε σημαντικά κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης, και έφτασε στο υψηλότερο επίπεδο το 2013, έτος κατά το οποίο η ύφεση έφτασε στο αποκορύφωμά της. Ωστόσο, για τις πολύ ανεπτυγμένες περιοχές, όπως οι περιφέρειες της Βόρειας Ιταλίας και της Βορειοδυτικής Ισπανίας, το φαινόμενο των NEET ξεκίνησε με αρχικά χαμηλά ποσοστά τα οποία στη συνέχεια αυξήθηκαν κατά τη διάρκεια της κρίσης ενώ μειώθηκαν σημαντικά μετά το τέλος της ύφεσης. Αν και το επίπεδο του ποσοστού των NEET μπορεί να μειωθεί περαιτέρω, το φαινόμενο στις ανεπτυγμένες περιοχές ακολουθεί μια τάση προς τα αρχικά χαμηλά ποσοστά που υπήρχαν πριν από την οικονομική ύφεση.

Οι μητροπολιτικές περιοχές παρουσιάζουν χαμηλότερα ποσοστά NEET σε σύγκριση με τις περιοχές της υπαίθρου, παρόλο που έχουν υψηλούς αριθμούς σε απόλυτες τιμές. Από την άλλη πλευρά, το φαινόμενο των NEET φαίνεται να αποτελεί χαρακτηριστικό γνώρισμα απομακρυσμένων περιοχών - νησιών, καθώς,

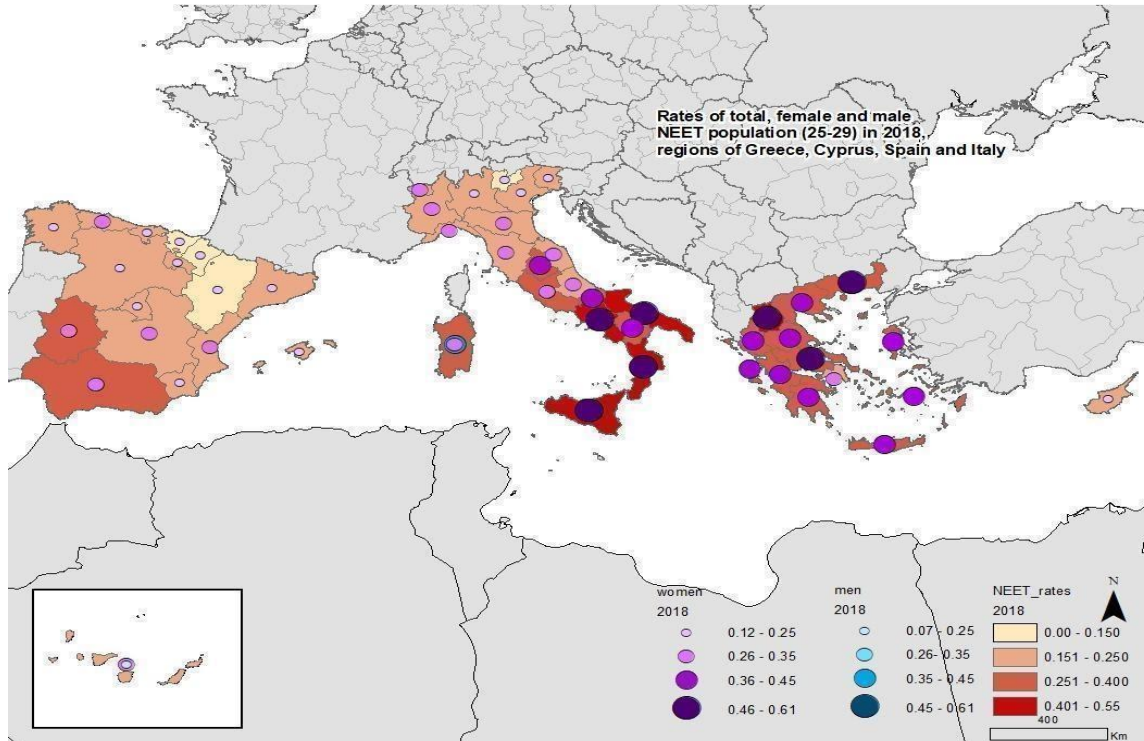
όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, η καταγωγή από αγροτικές περιοχές φαίνεται να αποτελεί σημαντικό παράγοντα στην ευαλωτότητα των νέων για εύρεση εργασίας (Σχήμα 2). Με άλλα λόγια, σε περιοχές όπου ο πρωτογενής οικονομικός τομέας κυριαρχεί στις τοπικές εκφάνσεις του τρόπου παραγωγής, όπως στο Ιταλικό Mezzogiorno, την Ανδαλουσία, την Εξτρεμαδούρα ή σε απομακρυσμένες περιοχές της Ανατολικής Μακεδονίας και της Θράκης και της Ηπείρου, το φαινόμενο φαίνεται να έχει δομικό χαρακτήρα. Το ίδιο ισχύει και για τις ελληνικές νησιωτικές περιφέρειες, με ιδιαίτερα ανεπτυγμένο τουριστικό τομέα, οι οποίες όμως βρίσκονται στη γεωγραφική, διοικητική και οικονομική περιφέρεια της χώρας.

Όσον αφορά το φύλο, το μεγαλύτερο μερίδιο μεταξύ των NEET ανήκει σε γυναίκες σχεδόν σε κάθε περιφέρεια του Μεσογειακού ΕΟΧ και καθ' όλη τη διάρκεια της μελέτης, εκτός από μερικές προσωρινές εξαιρέσεις. Ειδικότερα, **στην Ιταλία και την Ελλάδα, οι γυναίκες ήταν πολύ πιο ευάλωτες σε σύγκριση με τους άνδρες.**

Όσον αφορά τα ποσοστά μεταξύ ανεργίας και αδράνειας, **το φαινόμενο των NEET στην Ελλάδα, στην Ισπανία και στην Κύπρο είναι κυρίως θέμα ανεργίας, ενώ η Ιταλία δεν ακολουθεί το ίδιο μοτίβο.** Στην Ιταλία, ο ανενεργός πληθυσμός είναι

το μεγαλύτερο πρόβλημα στην απασχόλησης των νέων. Κατά την πρόσφατη ύφεση, ωστόσο, το μερίδιο ανέργων αυξήθηκε μεταξύ του συνολικού αριθμού των NEET, σε σύγκριση με τον ανενεργό πληθυσμό σε όλες τις χώρες που μελετήθηκαν, ακόμη και στην Ιταλία. Η αύξηση του ποσοστού ανεργίας σε περιόδους κρίσης μπορεί να

αποδοθεί σε νέα άτομα που προσπαθούν να ζήσουν αναζητώντας ενεργά εργασία, σε αντίθεση με τις πιο σταθερές κοινωνικο-οικονομικές περιόδους κατά τις οποίες οι ανενεργοί νέοι/ες παρουσιάζουν υψηλότερο ποσοστό μεταξύ των NEET.



Σχήμα 2: Ποσοστά συνολικού πληθυσμού γυναικών και ανδρών NEET. Περιοχές της Ελλάδας, της Κύπρου, της Ισπανίας και της Ιταλίας, 2018

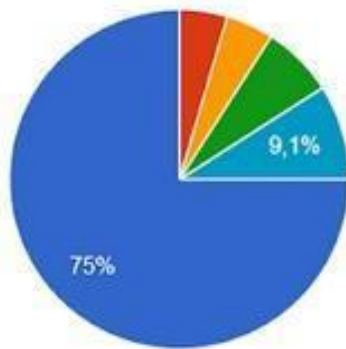
Πηγή: Συμπίληση από τους συγγραφείς, βάσει δεδομένων από τα LFS της Eurostat, ELSTAT, ITSTAT & INE

Ανάλυση πρωτογενών δεδομένων στις περιοχές του Νότιου Μεσογειακού ΕΟΧ

Με βάση την ανάλυση δεδομένων, η παρούσα αναφορά αναπτύσσει μια εμπειρική κατανόηση της κατάστασης των NEET μέσω πρωτογενούς έρευνας. Θέματα που σχετίζονται με το υποκείμενο, το υπο-προλεταριάτο, το πρεκαριάτο και το ρόλο της φυλής και του φύλου προσεγγίζονται κριτικά.

Όσον αφορά τον αντίκτυπο του κοινωνικοοικονομικού και οικογενειακού υποβάθρου στους/στις NEET, υπάρχει σύνδεση μεταξύ χαμηλού εισοδήματος και σχετικά χαμηλού γονεϊκού μορφωτικού υπόβαθρου. Ωστόσο, **οι περισσότεροι/ες από τους/τις συμμετέχοντες/χουσες στην έρευνα έχουν αποφοιτήσει από την τριτοβάθμια ή τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.** Αυτό που είναι

επίσης κοινό μεταξύ τους είναι ότι η πλειοψηφία τους δεν προέρχεται από τάξεις υψηλότερου εισοδήματος. Επίσης, δεν είναι περιθωριοποιημένοι, με εξαίρεση τους/τις μετανάστες/στρίες, των οποίων η κοινωνική ένταξη είναι ένα διακύβευμα. Επιπλέον, οι περισσότεροι/ες από τους/τις NEET αναζητούν κυρίως θέσεις εργασίας (και όχι προγράμματα εκπαίδευσης/ κατάρτισης) παρά το γεγονός ότι ορισμένοι/ες από αυτούς/ές έχουν αποθαρρυνθεί από την αγορά εργασίας. Παρ' όλα αυτά, είναι πρόθυμοι/ες να εργαστούν ή τουλάχιστον να απασχοληθούν σε μια δραστηριότητα που θα υποστηρίξει τον εαυτό τους και τις οικογένειές τους και ελπίζουν ότι θα εργαστούν σε μια μόνιμη εργασία στο μέλλον. Η έρευνα δείχνει επίσης τον αντίκτυπο της τοπικής αγοράς εργασίας στους/στις NEET. Ο αντίκτυπος αυτός διαφοροποιείται μεταξύ διαφορετικών ομάδων των NEET (Σχήμα 3).



- NEET actively seeking employment (NEET unemployed)
- NEET, not available due to caring responsibilities and not seeking for...
- NEET, not available due to sickness or disability (NEET inactive)
- NEET, like but not seek. Those who are expressed a desire to work but...
- 'Voluntary' NEET. Those who are en...
- NEET precariously/informally emplo...

Σχήμα 3: Η τρέχουσα κατάσταση των ερωτηθέντων του δείγματος των NEET
Πηγή: Συμπλήρωση από τους συγγραφείς, βάσει δεδομένων από την έρευνα YouthShare

Οι ντόπιοι πιστεύουν ότι η περιορισμένη ικανότητα των περιφερειακών αγορών εργασίας αποτελεί θεμελιώδες εμπόδιο στην απασχόλησή τους. Με βάση αυτήν την διαπίστωση, οι NEETs στην Ισπανία αποκάλυψαν, συγκεκριμένα, ότι υπάρχει μεγαλύτερη πιθανότητα άτυπης εργασίας σε μικρές αγορές εργασίας σε σύγκριση με τις μεγαλύτερες αγορές. Στην Ιταλία και την Κύπρο, υπάρχουν στρεβλώσεις στην αγορά εργασίας που προέρχονται από την ευνοιοκρατία και την έλλειψη διαφάνειας στην πρόσληψη. Ωστόσο, η διαφορά στις ευκαιρίες εργασίας για τους/τις μετανάστες/στριες μεταξύ περιφερειακών και μητροπολιτικών περιοχών δεν είναι σαφής.

Η έρευνα αποκαλύπτει, επίσης, ότι **το ποσοστό των NEET σχετίζεται κυρίως με την ανεργία και όχι με την αδράνεια** (Σχήμα 3). Οι NEET με προηγούμενη εργασιακή εμπειρία ασχολούνται σε προσωρινές και, επομένως, επισφαλείς θέσεις εργασίας. Πέρα από την επισφάλεια βρίσκεται η έλλειψη θέσεων εργασίας, η οποία θέτει το δίλημμα στους/στις NEET να επενδύσουν χρόνο και ενέργεια στην είσοδο στην αγορά εργασίας ή να αποκτήσουν περισσότερες δεξιότητες μέσω της εκπαίδευσης και της κατάρτισης. Ωστόσο, οι δυσμενείς συνθήκες εργασίας και η χαμηλά αμειβόμενη εργασία αποθαρρύνουν τους νέους και τις νέες από την αγορά εργασίας, διευρύνοντας έτσι το ποσοστό των ανενεργών NEET στο σύνολό τους αλλά όχι τόσο πολύ ώστε να υπερβεί το ποσοστό των ανέργων.

Δεν μπορούμε να ταξινομήσουμε τους/τις γηγενείς NEET των υπό μελέτη χωρών, ως «υπο-προλεταριάτο», καθώς αυτή η έννοια αναφέρεται σε άτομα χωρίς εκπαίδευση και εξειδίκευση δεξιοτήτων, σε άτομα που συνδέονται με

εγκλήματα και αποκλίνουσες συμπεριφορές και σε οικογένειες που αντιμετωπίζουν μακροχρόνιες περιόδους φτώχειας και εξάρτησης από το κράτος πρόνοιας. Από την άλλη πλευρά, **οι NEET αποτελούν το νέο προκαριάτο** (precarariat – επισφαλώς εργαζόμενοι), αν και δεν αποτελούν μια ομοιογενή ομάδα του. Οι NEET που συνδέονται με το προκαριάτο περιλαμβάνουν έφηβους/ες και νέους/ες που κάνουν προσωρινές εργασίες, μετανάστες/στριες που εργάζονται νόμιμα ή παράνομα, φτωχές μητέρες που ανησυχούν για τα εισοδήματά τους και άλλα άτομα. **Οι NEET θα μπορούσαν επίσης να θεωρηθούν ως το πλεονάζον εργατικό δυναμικό εφόσον είναι άνεργοι/ες ή μερικώς απασχολούμενοι/ες**, συμπεριλαμβανομένων των υποαπασχολούμενων - άτυπα εργαζομένων ή εργαζομένων υπό επισφαλείς συνθήκες εργασίας.

Τέλος, αξιοσημείωτος είναι ο αντίκτυπος του φύλου στην απασχολησιμότητα. **Η μητρότητα και η φροντίδα των παιδιών αποτελούν θεμελιώδη ζητήματα της απασχολησιμότητας των γυναικών**, επιπροσθέτως των στερεοτύπων που υπάρχουν για τα γυναικεία και τα ανδρικά επαγγέλματα.

Πολιτικές για τους/τις NEET στο Μεσογειακό ΕΟΧ: Εκτίμηση επιπτώσεων

Η σημαντική αύξηση της ανεργίας των νέων και των ανισοτήτων λόγω της πρόσφατης οικονομικής ύφεσης και των εφαρμοζόμενων μέτρων λιτότητας οδήγησαν την Ευρωπαϊκή Ένωση στην εφαρμογή συγκεκριμένων σχεδίων. Η στρατηγική «Ευρώπη 2020» επικεντρώνεται κυρίως στους/στις NEET, με την πρωτοβουλία

«Εγγύηση για τη νεολαία» (Youth Guarantee) στο προσκήνιο. Αυτή η δέσμευση πολιτικής είναι η σημαντικότερη προσπάθεια βοήθειας προς τους/τις νέους/ες να επιστρέψουν στην αγορά εργασίας, στην εκπαίδευση ή στην κατάρτιση. Προτείνεται στα κράτη μέλη να «διασφαλίσουν ότι όλοι οι νέοι/ες κάτω των 25 ετών να λάβουν μια προσφορά απασχόλησης υψηλής ποιότητας, συνεχιζόμενης εκπαίδευσης, μαθητείας ή πρακτικής άσκησης, εντός τεσσάρων μηνών από τη στιγμή που έμειναν άνεργοι/ες ή που εγκατέλειψαν την τυπική εκπαίδευση».

Συνοψίζοντας τα δεδομένα και τα συμπεράσματα από τις αναφορές της ΕΕ για την εφαρμογή της πρωτοβουλίας «Εγγύηση για τη νεολαία» και της βιβλιογραφικής επισκόπησης σε μια ανάλυση SWOT, η παρούσα αναφορά αναγνωρίζει ότι

Η «Εγγύηση για τη νεολαία» έχει μερικά **πλεονεκτήματα**:

- Έχει προσφέρει ένα βασικό δίκτυο προστασίας κατά της ανεργίας των νέων κατά τη διάρκεια της οικονομικής ύφεσης που έπληξε σοβαρά τη Νότια Ευρώπη και
- Έχει ικανοποιητικό ποσοστό συμμετοχής και κάλυψη των NEET, παρόλο που δεν έχει παρακολουθηθεί καλά μέχρι στιγμής.

Ωστόσο, οι **αδυναμίες** της «Εγγύησης για τη νεολαία» έγκεινται στο γεγονός ότι:

- Δεν προσφέρει καμία βοήθεια στους/στις ανενεργούς/ές νέους/ες·
- Μπορεί να οδηγήσει σε επισφαλή εργασία λόγω της φύσης των προσφερόμενων θέσεων εργασίας (δηλαδή με μερική απασχόληση, προσωρινές θέσεις εργασίας)·
- Αρχικά απέκλεισε τους/τις νέους/ες της ηλικιακής ομάδας 25-29 ετών (μια ηλικιακή ομάδα με υψηλή ευαλωτότητα στο φαινόμενο των NEET)

Συντάχθηκε από: Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Ελλάδα.

Υπεύθυνη συγγραφέας: Έφη Εμμανουήλ,
Λόφος Πανεπιστημίου, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, 81100 Λέσβος, Ελλάδα,
efiemm@aegean.gr; youthshareproject@gmail.com

και

<https://www.researchgate.net/publication/340256178> Transnational Report on the impact of employment policies on young NEETs tackling youth disengagement through understanding the flexibilization- regional resilience nexus

<https://bit.ly/2WIMCUp> (Research Gate)

- Δεν χρηματοδοτείται επαρκώς και
- Δεν υλοποιεί εξατομικευμένες πολιτικές λαμβάνοντας υπόψη τα διαρθρωτικά ζητήματα της οικονομίας και της κοινωνίας, αλλά θέτει την κατάρτιση και την απόκτηση δεξιοτήτων ως το κύριο πρόβλημα της απασχολησιμότητας.

Υπάρχουν όμως ακόμη **ευκαιρίες** για την πρωτοβουλία προς μια ανανεωμένη υποστήριξη σε νέους/ες NEET:

- Μπορεί να βελτιώσει τις δυνατότητες και τις ευκαιρίες για τους/τις νέους/ες να εισέλθουν ή να επανεισέλθουν στις αγορές εργασίας· και
- Μπορεί να βελτιώσει επίσης την ύπαρξη εργαλείων παρακολούθησης για την αξιολόγηση των αναγκών της αγοράς εργασίας.

Τέλος, η «Εγγύηση για τη νεολαία», ως μια ευρέως υλοποιήσιμη πολιτική **απειλείται** από μια πληθώρα εξωτερικών παραγόντων, που κυμαίνεται από μια νέα φάση του οικονομικού κύκλου ή ακόμη και τη συνεχιζόμενη πανδημία του covid-19. Ωστόσο, ίσως η πιο σημαντική από αυτές τις απειλές να οφείλεται στους ανθρώπους που εμπλέκονται στην «Εγγύηση για τη νεολαία», με άλλα λόγια είτε στους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής είτε στους δικαιούχους. Η επικοινωνιακή πολιτική της «Εγγύησης για τη νεολαία» ανέβασε τον πήχη σε ένα ορισμένο επίπεδο, καλλιεργώντας υψηλές ή χαμηλές προσδοκίες έναντι της κοινωνικής ένταξης, της κοινωνικής ευημερίας και της συνοχής. Και στις δύο περιπτώσεις, ωστόσο, η πιθανή απογοήτευση, που ελλοχεύει, απειλεί την «Εγγύηση για τη νεολαία» με κοινωνική απεμπλοκή.